

7. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19 НА ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ

Стрижак О.О., к.е.н.,

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
м. Харків*

Глобальна пандемія, викликана коронавірусом, матиме негативні наслідки на всю загальносвітову індустрію туризму і на туристичну галузь України зокрема. Останні дослідження Всесвітньої туристичної організації свідчать про те, що у 100% дестинацій у всьому світі досі існують обмеження на поїздки, а 72% повністю закрили свої кордони для міжнародному туризму. Відповідно до даних, зібраних за станом на 27 квітня 2020 р., з усіх 217 дестинацій по всьому світу 156 (72%) припинили міжнародний туризм. У 25% пунктів призначення обмеження існують вже три місяці, тоді як у 40% дестинацій обмеження було введено принаймні два місяці тому. Окрім цього, дослідження також показало, що поки у жодному місці призначення не скасовано та не послаблено обмеження на поїздки [1].

Слід зазначити, що негативний вплив пандемії коронавірусу Covid-19 на туристичну галузь матиме значний мультиплікативний ефект, оскільки буде відбиватися не тільки на самій туристичній галузі, але й на пов'язаних галузях, які виробляють туристичні товари, надають супутні послуги, забезпечують транспортне сполучення тощо. Недоотримані доходи власниками та працівниками туристичного бізнесу не тільки зменшать податкові надходження до бюджету, але й і спричинять зменшення сукупного попиту на товари та послуги, що призведе до відповідного зменшення обсягів їх виробництва у всіх секторах економіки. Таким чином збитки у туристичній галузі призведуть до відповідних збитків в інших сферах.

Країни, які орієнтовані на прийом туристів, як то Італія, Іспанія, Греція, Туреччина та ін. сильно постраждали від коронавірусу не тільки в результаті втрати доходів від туристичного бізнесу, але й через велику кількість інфікованого населення, що є цілком закономірним наслідком великого потоку мандрівників з багатьох країн та регіонів, які на початку пандемії сприяли розповсюдженню вірусу, що призвело до зараження великої кількості місцевих жителів.

Суттєвою проблемою для туристичної галузі є також те, що навіть після відміни карантину ускладняться умови подорожування через виникнення нових туристичних формальностей та висування посиленних вимог безпеки та захисту щодо транспортних засобів, місць розміщення та підприємств харчування, що відповідно відобразиться на цінах. Але зростання цін на туристичні послуги за умов зниження платоспроможного попиту навряд чи сприятиме збільшенню туристичного потоку навіть за наявності значного бажання подорожувати після тривалої ізоляції.

Крім того, виключність туристичного бізнесу, тобто можливість здійснювати туристичну діяльність лише за умов отримання ліцензії, зменшує гнучкість туристичних компаній в умовах кризи, оскільки вони не можуть переорієнтуватися на інші види підприємницької діяльності, щоб підтримати свій стан у період пандемії. Тому велика кількість туристичних фірм не можуть виконувати свої обов'язки перед клієнтами та вимушені оголосити про банкрутство.

Цілком закономірно, що загальне зменшення туристичного потоку посилить конкуренцію серед постачальників турпродукту, коли за умов унеможливлення зменшення ціни туристичні підприємства повинні будуть шукати нові напрямки, послуги та пропонувати інноваційні туристичні продукти.

Вихід туристичної галузі із кризи шляхом задоволення відкладеного туристичного попиту, особливо для країн з низьким рівнем душевого доходу, до яких відноситься Україна, на наш погляд, можливий за рахунок просування орієнтованих на бюджетний сегмент туристичних продуктів на ринку внутрішнього туризму, зокрема подорожей вихідного дня, розвитку подієвого туризму, а також просування тривалих екскурсій, особливо в заповідники, природні, дендрологічні, зоологічні та тематичні парки, ботанічні сади та ін.

Висновки. Вплив пандемії коронавірусу Covid-19 на туристичну галузь виявився сильним для всієї галузі та пагубним для багатьох учасників туристичного ринку. Наслідки пандемії для країни в першу чергу залежатимуть від частки туристичного сектора в структурі ВВП, загальної залежності країни від туристичного попиту, ступеня державної підтримки функціонування туристичної галузі. Однак деякі суб'єкти підприємницької діяльності можуть використати ці негативні обставини задля розвитку власних можливостей. Так, наприклад, скорочення кількості туристичних підприємств призведе до зниження конкуренції в окремих сегментах туристичного ринку, звільнення працівників під час пандемії збільшить вільну робочу силу високої кваліфікації та підвищить конкуренцію на ринку праці, що сприятиме зменшенню витрат на оплату праці в структурі собівартості туристичного продукту, незадоволений туристичний попит навіть за обставин зниження платоспроможності населення викличе попит на окремі туристичні товари та послуги, принаймні бюджетного сегменту. Тому вітчизняним туристичним підприємствам максимально ефективно необхідно використовувати власні резерви та нові можливості для своєї діяльності навіть за складних кризових умов.

Література

1. World tourism remains at as 100% of countries impose restrictions on travel: Document of World Tourism Organization (UNWTO) [Electronic resource]. - Retrieved from: https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-05/200511%20-%20Travel%20Restrictions%20EN_0.pdf